

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'Taraflar arasındaki davanın Mahkememizde yapılan yargılaması sırasında, Davalı Vekili dava dilekçesinin kendisine tebliğinden sonra ilk duruşmada cevap dilekçesi vermiş olup, Davacı vekili de bu cevap dilekçesine karşı cevap dilekçesi (REPLİK) vermek istediğini beyan edip süre talep etmiştir.

Dava 1086 sayılı HUMK'nun yürürlükte olduğu sırada açılmıştır. Bu yüzden Davalının cevap verme süresi ilk duruşmaya kadardır.

Her ne kadar cevap dilekçesi ikinci duruşmada verilmiş ise de, taraf teşkili ikinci duruşmada sağlanabildiğinden 10/10/2011 tarihli duruşma ilk duruşma mahiyetindedir.

İş Mahkemelerinde 5521 sayılı Yasa'nın 7. maddesi gereğince sözlü yargılama usulü uygulanmakta idi. 1086 sayılı Yasa zamanında sözlü yargılamaya tabi dava ve işlerde REPLİK dilekçesi verilmesini engelleyen bir hüküm bulunmuyordu. Dolayısıyla davacı taraf cevap dilekçesinde ileri sürülen hususlara karşı cevap verebilmekte idi.

Davanın seyri sırasında 01/10/2011 tarihinde 6100 sayılı HMK yürürlüğe girmiştir. 6100 sayılı HMK'nun 447. maddesinde diğer kanunların sözlü veya seri yargılama usullerine atıf yaptığı hallerde basit yargılama usulünün uygulanacağı düzenlenmiştir.

6100 sayılı HMK'nun basit yargılama usulünün düzenlendiği 317. maddesinin 3. fıkrasında 'TARAFLAR CEVABA CEVAP VE İKİNCİ CEVAP DİLEKÇESİ VEREMEZLER' hükmü getirilmiştir.

Bu hüküm davalı tarafın iddialarına karşı davacının bir cevap vermesini açıkça yasaklamaktadır.

6100 sayılı HMK'nun 448. maddesi ise derhal uygulama ilkesini getirmiştir.

Bu ilke ve 6100 sayılı HMK'nun 317/3 maddesindeki kural gereğince Davacı Vekili cevaba cevap veremez.

6100 sayılı HMK 317/3 maddesinde getirilen düzenleme ile davaların hızlandırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu düzenlemenin davaları hızlandıracağı da muhakkaktır. Ancak bu düzenleme davaları hızlı bir şekilde sonuçlandırırken adaletsizliklere neden olacağından kanaatimizce Anayasa'nın 2, 10 ve 36. maddelerine aykırıdır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu vurgulanmıştır. Hukuk devletinde herkes haklarını devletin kurumları önünde arayıp savunma hakkına sahiptir. Kişinin yargı önünde hakkını ararken davalı tarafın verdiği cevaplara karşı da cevap verme hakkı vardır. Davaların çoğunda olduğu gibi davacının iddialarına karşı cevap verilirken davalı tarafın da yeni iddialar ileri sürmesi mümkündür. Bu cevaplarda çoğu zaman davacının davasının reddini gerektirecek iddialar ileri sürülür. Bu iddiaların içinde gerçek olmayan, davacıyı suçlayıcı iddialar da olabilir. Davalının bu iddialarına davacının cevap

vermesi yasaklandığı takdirde, davacı davalı tarafın gerçek olmayan iddialarını kabul etmiş sayılıp, haklı davasını bu hüküm nedeniyle belki de kaybedecektir. Böyle bir duruma neden olabilecek 6100 sayılı HMK'nun 317/3 maddesindeki kural Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırı olduğundan iptali gerekir.

Anayasa'nın 10. maddesinde ise eşitlik ilkesi düzenlenmiştir. Eşitlik ilkesi kanun önünde herkesin eşit olması demektir. Basit yargılama usulüne tabi bir davada davalı taraf davacının iddialarına cevap verirken diğer yandan iddialara cevap vermekle yetinmeyip yeni iddialar ileri sürme hakkına sahip olduğu halde davacının davalının bu yeni iddialarına cevap verme hakkının kısıtlanması Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Tarafların birbirlerinin iddialarına karşı cevap verme hakkının eşit olması gerekir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 317/3 maddesi ile cevap dilekçesine karşı cevap dilekçesi (REPLİK) verilmesi basit yargılama usulüne tabi dava ve işlerde yasaklanmıştır. Yazılı yargılama usulüne tabi dava ve işlerde ise yasak yoktur. Her iki usulde de dava davadır. Adaletin gerçekleştirilmesi açısından davaların küçük-büyük, önemli-önemsiz olmasında bir fark yoktur. Yazılı yargılama usulüne tabi dava ve işlerde cevaba cevap verme ihtiyacı var da, basit yargılama usulüne tabi dava ve işlerde cevaba cevap verme ihtiyacı yokmu' Elbette her davada cevaba cevap verme ihtiyacı vardır. Hiç kimse karşı tarafın iddialarına karşı cevap verme hakkından yoksun olmak istemez. Bazı dava ve işlerin görüldüğü yazılı yargılama usulüne tabi dava ve işlerde cevaba cevap verme hakkı tanınırken, bazı dava ve işlerin görüldüğü basit yargılama usulüne tabi dava ve işlerde cevaba cevap verme hakkının tanınmaması doğru değildir. Yazılı yargılama usulüne tabi bir davada, örneğin Asliye Hukuk veya Ticaret Mahkemesinde görülen 100.00-TL lik bir davada cevaba cevap dilekçesi verilebilirken sırf İş Mahkemesinde görüldüğü için 1.000.000.00-TL lik bir davada basit yargılama usulüne tabi olduğundan cevaba cevap dilekçesi verilemeyecektir. Bu durum 6100 sayılı HMK'nun 317/3 maddesindeki kuralın Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğunu açıkça göstermektedir.

Anayasa'nın 36. maddesine göre de herkes yargı mercileri önünde iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Adil yargılanma hakkı doğru ve güvenli yargılanma hakkı demektir. Bir davada sizin iddialarınıza cevap verilirken yeni birşey ileri sürülmesi halinde buna cevap verebilmeniz doğru ve güvenli yargılanma hakkı ile çok yakından alakalıdır. Cevap dilekçesinde ileri sürülen yeni iddialara karşı cevap verme hakkının tanınmaması adil yargılanma hakkının ihlalidir. Cevaba karşı cevap verebilme hakkı doğru ve güvenli karar verilmesi anlamına gelir. Gerçeğin tam olarak ortaya çıkması ancak iki tarafın karşılıklı iddialarına cevap vermesi ile mümkündür. Adil ve güvenli yargılanma ancak cevaba cevap hakkının tanınması ile mümkündür. Cevaba cevap hakkı tanınmadığı takdirde adil ve güvenli yargılanma mümkün olmadığından 6100 sayılı HMK'nun 317/3 maddesi Anayasa'nın 36. maddesine de aykırı olup iptali gerekir.

Cevaba cevap dilekçesi verilememesinin ortaya çıkaracağı olumsuz sonuçları basit yargılama usulünün uygulandığı iş mahkemelerinde görülen bir dava ile örnek verip somutlaştıracak olursak; Davacı işçi dava dilekçesinde işverenin kendisini sebepsiz yere işten çıkardığını iddia ederek kıdem ve ihbar tazminatı talep etmiştir. Davalı işveren süresinde verdiği cevap dilekçesinde, gerçek olmayan iddialarda bulunup, davacı işçinin sebepsiz olarak işten çıkarılmadığını, 4857 sayılı İş Yasa'nın 25/II maddesindeki sebeplerden birisinin bulunması nedeniyle, örneğin işçinin hırsızlık yapması, işverene hakaret etmesi veya devamsızlığı nedeniyle işten çıkarıldığını iddia etmesi halinde; davacı işçi bu cevaba 6100 sayılı

HMK'nun 317/3 maddesi gereğince bir cevap veremeyecektir. Cevaba cevap veremediği için davasını kaybetme gibi bir tehlike ile karşı karşıya kalabilecektir.

1086 sayılı Yasa'nın yürürlük zamanında cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçesi verilmesine ilişkin bir kısıtlama yoktu. Diğer taraftan cevap süresi duruşma gününe kadardı. Mahkemelerdeki iş yoğunluğu nedeniyle duruşma günü 3-5 ay hatta daha fazla ileri bir tarihe veriliyordu. Dolayısıyla uzunca bir cevap süresi oluyordu. 6100 sayılı Yasa ile getirilen yeni düzenlemede cevap süresi iki hafta ile sınırlandırıldığından davaların önceki duruma göre hızlanacağı muhakkaktır. Birer haftalık replik ve düplik için süre verilmesinin davaların uzamasına fazla bir etkisi olmayacaktır.

Cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçesi verilmesi yasaklanmış ama sözlü cevap verilmesi yasaklanmamış olduğundan sözlü olarak cevap verilerek yasağın sakıncaları ortadan kaldırılabilir denilebilir. Ancak ön inceleme aşamasında duruşma yapılmamaktadır. Duruşma tanıkların dinlenmesi ile delillerin tartışılması için yapıldığından duruşmalar 1086 sayılı Yasa zamanından daha geç başlayabilmektedir. Bu yüzden cevap dilekçesinde ileri sürülen iddialara cevap vermek ve bu konudaki delilleri bildirmek ve toplamak için geç kalınabileceği gibi cevap dilekçesinde ileri sürülen yeni iddialar duruşmada sözlü olarak cevaplandırılmayacak kadar çok kapsamlı ve yazılı olarak cevap verilmesini gerektirecek nitelikte olduğu taktirde sözlü cevabın replik dilekçesinin yerini tutmayacağı açıktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle;

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 317/3 maddesi Anayasa'nın 2, 10 ve 36. maddelerine aykırı olduğunun tespiti ile iptaline karar verilmesi arz olunur. 10/10/2011"